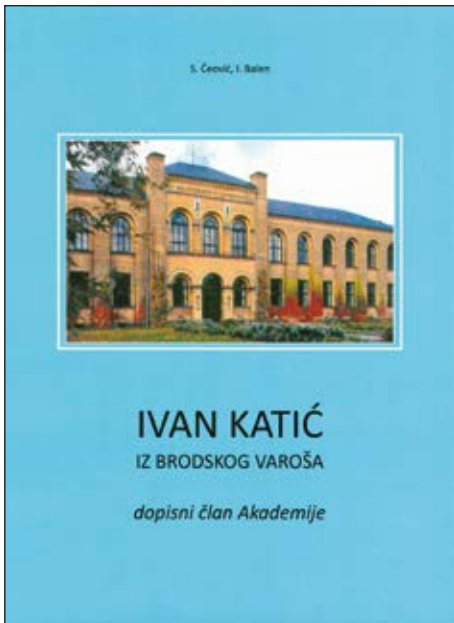

Stjepan Čeović – Ivan Balen

IVAN KATIĆ IZ BRODSKOG VAROŠA

Slavonski Brod, 2016., 165 str.

Knjiga *Ivan Katić iz Brodskog Varoša* predstavljena je u okviru Simpozija „7. Štamparevi dani“ koji su se održali u Slavonskom Brodu 8. i 9. travnja 2016.

Knjiga obuhvaća 157 stranica teksta. Započinje s Predgovorom a podijeljena je u 16 poglavlja. Uz tekst je priloženo je 96 slika vezanih uz život i rad akademika Ivana Katića. Na kraju teksta nalaze se sažeci na hrvatskom i engleskom jeziku, popis značajnijih radova Ivana Katića, popis izvora, izvadak iz recenzije rukopisa knjige, te prilog o autorima.

U „Uvodu“ je opisano djelovanje danskog znanstvenika Palle Krogha i njegova povezanost s Ivanom Katićem, koji je već tada bio djelatnik Kraljevske veterinarsko-agronomske biblioteke u Kopenhagenu kao i suradnja s autorom ovog djela Stjepanom Čeovićem.

U poglavlju „Djetinjstvo i školovanje“ opisan je skroman život i odrastanje Ivana Katića u krugu svoje obitelji. Posebnu pažnju autori su posvetili opisima načina života i pohađanju škole za vrijeme trajanja Drugog svjetskog rata, kao i razdoblje velikih promjena poslije završetka rata. Upravo te

promjene doprinijele su činjenici da je Katić upisao studij veterine iako je želio studirati medicinu. Znatno dio teksta posvećen je samom studiju veterine kao i načinu života studenata. Zbog znanja više stranih jezika Katić je prvo uz pomoć Akademika Andrije Štampara već kao student išao u Englesku, a potom i u druge europske zemlje. Na jednom takvom putovanju u Danskoj opisan je susret i upoznavanje sa svojom budućom suprugom Ullom Stevenson. U ovom poglavlju autori su također opisali više interesantnih slučajeva liječenja domaćih životinja, kao i niz zanimljivih događanja u vezi s tim, što predstavlja vrijedan prilog povijesti veterinarske struke.

Poglavlje „Diplomirani veterinar“ započinje s opisom završetka studija godine 1956., a potom iznosi zanimljive detalje o tome kako je Katić prvo ostao bez radnog mjesta, kojeg je trebao dobiti u Umagu a potom ipak dobio mjesto u Svetom Ivanu Zelini, gdje je i započeo samostalno raditi. Nadalje, opisan je njegov odlazak na služenje vojnog roka u Ljubljani, kao i ponovni susret s Ullom Stevenson, koja je kao stručnjak iz inozemstva došla raditi u Veterinarski zavod u Ljubljani. Također je opisan povratak u Sveti Ivan Zelinu nakon odsluženog vojnog roka.

U poglavlju „Izbor domovine“ opisane su okolnosti koje su utjecale na odabir nove domovine Katića. No, nakon odabira nove domovine postojale su brojne prepreke za dobivanje dozvole za trajni boravak. Katić nije želio biti politički emigrant, pa je zbog toga čekao dozvolu deset godina. Opisan je i veliki trud kojeg je morao uložiti za polaganje dopunskih ispita i priznanje svoje veterinarske diplome. Nadalje, opisana su radna mjesta na kojima su radili supružnici Katić, kao i stručna problematika kojom su se bavili.

Poglavlje „Djelatnik Biblioteke Kraljevskog Veterinarsko-agronomskog Sveučilišta u Kopenhagenu“ ima posebno značenje, jer je u njemu opisan dolazak Katića na mjesto znanstvenog suradnika i istraživača u Biblioteku Kraljevskog Veterinarsko-agronomskog Sveučilišta. Opisan je posao kojeg je Katić obavljao u Biblioteci kao i stručna afirmiranost zbog činjenice da je poznao više stranih jezika, napose slavenskih za kojima je postojala posebna potreba u Biblioteci. Osim redovitog posla pisao je o brojnim stručnim temama a predavao je i kolegije Uvod u bibliotekarstvo i informatiku na danskom, engleskom i ruskom jeziku, Uvod u znanstveni rad i Povijest veterinarstva. Napisao je velik broj knjiga i radova iz tog područja što je vidljivo i iz priloženog popisa na kraju teksta. Opisano je također kako je doktorirao iz povijesti veterinarstva s temom „Dansko-ruski veterinarski odnosi 1796.–1976.“. Disertacija je tiskana u 4000 primjeraka i podijeljena

svim veterinarima u skandinavskim zemljama a poseban primjerak uručen je danskoj kraljici Margareti. U navedenom poglavlju prikazani su svi značajni radovi Katića prezentirani na raznim simpozijima i kongresima gdje je uvijek bio traženi izlagač. Napose se to odnosilo na skupove koji su održani u organizaciji Svjetskog društva za povijest veterinarske medicine.

Poglavlje „Putovanja, stručni skupovi, kongresi“ posvećeno je njegovim putovanjima od najranije mladosti pa sve do trenutka kada mu to više nije omogućavalo zdravlje.

Poglavlje „Umirovljenje bez mirovanja“ kao što sam naslov kaže opisuje veliku aktivnost u raznim stručnim i znanstvenim skupovima i nakon odlaska u mirovinu a opisana su i brojna turistička putovanja. Kao priznanje za brojne posjete Estoniji i provedena znanstvena istraživanja dobio je počasni doktorat od Estonskog Sveučilišta godine 2000.

Poglavlje „Časopis *Historia Medicinae Veterinariae*“ ima posebno značenje, jer je Katić bio njegov osnivač, urednik i distributer od samog osnutka godine 1976., pa sve do posljednjeg broja, koji je izašao godine 2013. U njemu su objavljivani znanstveni i stručni radovi iz povijesti veterinarstva, radovi izneseni na raznim znanstvenim skupovima, brojne biografije značajnih veterinarara iz cijelog svijeta, zbirke značaka i amblema pojedinih veterinarskih udruženja, filatelija iz domene domaćih i stranih životinja i brojne druge teme, koje su na bilo koji način bile u vezi s poviješću veterinarstva. Časopis je bio distribuiran diljem svijeta, pa je upravo preko njega Katić stekao popularnost i priznanje u cijelom svijetu.

Poglavlje „Posjet prijatelja“ opisuje susret s jednim od autora teksta Stjepanom Čevićem, koji nakon više od 40 godina dolazi u posjet akademiku Katiću nakon čega dolazi i do realizacije ovog rukopisa. Veći dio teksta u ovom poglavlju posvećen je privatnom životu obitelji Katić, sreći koju su proživljavali kao i tuzi nakon gubitka svoja dva sina i konačno gubitak supruge Ivana Katića. Opisane su i mnoge druge stvari, koje su zaokupljale Katića u životu kao na primjer njegovi hobiji, ljubav prema slikarstvu i muzici.

Poglavlje „Priznanja i nagrade“ ukazuje na rezultate polustoljetnog rada Katića. Kao profesor predavač predavao je na Veterinarskoagronomskom fakultetu u Kopenhagenu nekoliko predmeta a bio je i gost predavač na Sveučilištima u Sarajevu, Hannoveru, Oslu, Utrechtu, Tartu, Brnu, Bukureštu i Zagrebu. Opisan je stručni i znanstveni doprinos koji se očitovao najviše u organizaciji i sudjelovanju u mnogim stručnim i znanstvenim simpozijima i kongresima o veterinarskoj povijesti i o bibliotekarstvu u Danskoj

i drugim zemljama Europe. Kao član brojnih veterinarskih udruženja stekao je velike zasluge, pa je izabran za počasnog člana Danskog, Estonskog, Nizozemskog, Portugalskog i Mađarskog veterinarskog povijesnog društva. Opisana su brojna priznanja i nagrade koje je dobio za svoj rad a najznačajnija su bila primitak Srebrne Cheiron medalje od Međunarodnog udruženja povjesničara veterine u Utrechtu i Zlatne Abildgardove medalje od Kraljevskog veterinarskoagronomskog Sveučilišta u Kopenhagenu. Također je uvršten i u Kraks Bla Bog – Dansku plavu knjigu 8000 živućih izabranika. Hrvatska mu je ukazala čast imenujući ga 2006. godine za dopisnog člana Hrvatske Akademije znanosti i umjetnosti.

Smatramo da su autori Stjepan Čeović i Ivica Balen u knjizi iscrpno opisali životni put dopisnog člana akademije Ivana Katića, te pokazali njegovo višestrano i detaljno poznavanje struke kao i neke druge hvale vrijedne osobitosti što je tekst učinilo posebno zanimljivim. Knjiga ima stručno, općepopularno i kulturno značenje te predstavlja vrijedan doprinos u poznavanju veterinarske povijesti što u cijelosti potvrđuju priznanja i nagrade, koje je dobio Ivan Katić. Možemo stoga zaključiti da je Katić cjelokupnim svojim radom osigurao trajno mjesto kako u hrvatskoj tako i u svjetskoj veterinarskoj povijesti, te da će objavljena knjiga biti trajni spomen na hrvatskog velikana iz Brodskog Varoša.

Prof. dr. sc. Vesna Vučevac Bajt